

WB097 De toekomst bepaalt het verleden

Opdracht gemaakt door Cristel van Dorp, Damstede

Inleiding

Hoe we met dingen in het heden omgaan, wordt deels bepaald door dingen die er in het verleden zijn gebeurd. Maar andersom geldt dit net zo goed. Nieuwe inzichten kunnen onze visie, maar ook ons begrip van feiten veranderen. Zelfs zodanig dat het verleden werkelijk verandert door de toekomst. Doordat we in het heden kennis hebben die we in het verleden nog niet hadden, blijkt dat de wereld niet zo in elkaar zat als we in het verleden dachten. Het verleden is daarmee een beetje anders geworden, veranderd.

Een voorbeeld: Vroeger werd er in de geneeskunde nog wel eens barbaarse technieken gebruikt, ter bevordering van het genezingsproces. Zo werden er rond 1850 huidtransplantaties anders uitgevoerd dan nu. Vroeger werd het slachtoffer samen met een familielid, waarvan de huid van los gehaald werd, wekenlang in 1 bed gestopt met de lichaamsdelen aan elkaar, zodat de huid makkelijker zou aanhechten aan het nieuwe lichaam. Dat zou nu nooit meer zo gebeuren! Omdat de techniek ons heeft geleerd dat het op een andere manier beter gaat en omdat iedereen het als de reinste mishandeling van mensen zou zijn om ze wekenlang aan de huid van een familielid vast te zetten, barbaars!

Leerdoelen

Het voeren van een discussie over feiten enerzijds en interpretaties van feiten anderzijds. Als we een gebeurtenis op een later moment anders interpreteren is er dan eigenlijk ook iets anders gebeurd. Bestaan feiten eigenlijk wel?

Vragen

- 1 Beschrijf wat er in het filmpje te zien is
- 2 Verandert het verleden of zijn er ook dingen die niet veranderen?
- 3 Welke dingen veranderen wel of niet?
- 4 Wat bepaalt hoe wij naar het verleden kijken?
- 5 Bedenk nog een aantal voorbeelden waarin ons beeld van het verleden in de loop der tijd is veranderd.
- 5 Geef hiervoor een verklaring.

Antwoorden

- 1 In het filmpje is te zien hoe het beeld van oude vrouwtjes verandert van negatief, gezien als heks, naar positief, iemand die verstand heeft van kruiden en dus mensen kan beter maken. Is dan het verleden veranderd?
- 2 Feiten zullen niet snel veranderen maar wat is een feit? Een feit is iets wat je kan bewijzen, dat staat vast bijvoorbeeld op 10 mei viel Duitsland Nederland aan. Op 30 april 1980 werd Beatrix ingehuldigd als koningin.
- 3 Onze mening of interpretatie van gebeurtenissen verandert wel
- 4 Onze kijk op het verleden wordt door veel dingen bepaald; opvoeding, religie, levensbeschouwing, cultuur, de normen en waarden van de tijd waarin wij leven, sekse.

5 Voorbeelden:

- De Tweede Wereldoorlog; tot in de jaren '50 overheerste het beeld van goed-fout. De Duitsers waren fout en de Nederlanders goed want die hadden zich massaal verzet. Onder invloed van de veranderingen in de jaren '60 verschuift de aandacht naar de slachtoffers en tegenwoordig hebben is er vooral aandacht voor de meerderheid van de Nederlanders die gewoon hebben doorgeleefd en zich aanpasten. Van zwart-wit naar grijs.
- Nederland in de 18^e eeuw; deze tijd is lang gezien als tijd van achteruitgang, maar hedendaags onderzoek toont aan dat het met die achteruitgang wel meeviel. In sommige sectoren was er inderdaad achteruitgang maar daar stond tegenover dat er in andere sectoren wel degelijk groei was.
- Kijk op Stalin; vlak Tweede Wereldoorlog één van de bevrijders, 'oom Joe'. Straten werden vernoemd naar Stalin. Toen steeds meer bekend werd over de misdaden van Stalin, werden straatnamen veranderd. In Amsterdam werd de Stalinlaan veranderd in Vrijheidslaan.
- Meer aandacht voor onderwerpen als slavernij, vrouwengeschiedenis, economische en sociale geschiedenis.
- Het opstellen van de Canon

6 De aandacht voor bepaalde onderwerpen uit de geschiedenis wordt bepaald wat er op dat moment leeft in de samenleving, de normen en waarden van dat moment, de actualiteit, zie ook vraag 2